

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Facilis Et Succincta S.S. Canonum Doctrina

Pirhing, Ehrenreich

Dilingæ, 1690

Titvlvs XXXI. De excessibus Prælatorum & subditorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61641)

(saltem sacros) ordines recipiunt sine dispensatione.

Pœna furtivè recipientium ordines, est suspensio ab ordine suscepto furtivè, uti colligitur *ex cap. veniens 1. h. t.* quâ durante ad altiores ordines ascendere non possunt. Quod si sub pœna excommunicationis prohibitus fuisset aliquis ordines suscipere, hoc in casu suspensus manebit ab executione omnium ordinum susceptorum *cap. cum illorum 32. de sent. excomm.* & cum eo non poterit iure suo dispensare Episcopus, sicuti potest in priore casu, neque ad altiores ordines ascendere poterit, nisi intraverit religionem. Pœna verò eorum, qui simul eodem die plures ordi-

nes sacros receperunt (minores enim ordines eodem die simul omnes suscipere ius commune antiquum concedit, & in quibusdam Episcopatibus licitum etiam facit consuetudo, ut eodem die minores, & Subdiaconatus conferantur) est suspensio, ut in ordinibus sic receptis ministrare non possint, nisi cum eis Episcopus dispensaverit, vel si religionem ingressi laudabiliter in ea vixerint, & à suo prælato fuerint dispensati, vel si sub excommunicatione prohibiti sint, furtivè taliter ordines suscipere, pœna eorum est suspensio ab omnium ordinum priùs susceptorum executione, donec cum illis dispensatum fuerit.

T I T V L V S XXXI.

DE EXCESSIBUS PRÆLATORUM ET SUBDITORUM.

§. I.

Qualiter possint ac soleant Prælati Ecclesiastici excedere seu delinquere in clericis subditos?

PRIMò delinquunt Episcopi, vel Prælati in subditos clericos, si talliis vel exactionibus indebitis vexent eos, & non solventibus divina interdiciant, censuras injustè in eos ferant, & aliàs vilitè & inhonestè tractent, ut laicis fiant despicabiles *cap. pervenit. 1. h. t.* secundò delinquant Episcopi, si sine legitima causa Ecclesiam alteri inferiori Prælato subjèctam ab ejus subjectione, & obse-

quo liberent *cap. ad hac 2. h. t.* Tertio delinquant, si Ecclesias vel beneficia ad eorum ordinationem vel collationem spectantia sibi retineant, vel conferant *cap. ad aures 3. vel si conferant indignis cap. inter dilectos 11. h. t.* vel si impediant privilegia subditorum *cap. sane 5. h. t.* ita ut excommunicatio in tali casu facta, contra eum, qui vi privilegii sui non parebat præcipienti, non teneat *cap. cum ad quorundam 7. h. t.* Quarto graviter excedit, & delinquit Episcopus, si directè vel indirectè causam præstet homicidio, ita ut privari debeat officio pontificali.

ficali, & sacerdotali, & ab Episcopatu: administratione amoveri *cap. ex literis 10. h. t.* Quintò excedunt graviter, si sacerdotales sibi subiectos cogant ad revelandam penitentiam, vel peccatum in confessione auditum. *cap. dilectus 13. h. t.*

§. II.

De quibusdam specialibus excessibus seu delictis Prælatorum Episcopo inferiorum.

In genere dici potest, prohibitum esse inferioribus Prælati, ne violent & turbent jurisdictionem superiorum; & hinc primò sine consensu Episcoporum non possunt inferiores Prælati unire Ecclesias sibi subiectas *c. sicut 8. h. t.* Secundò non possunt cognoscere de causis matrimonialibus; neque possunt penitentias publicas, & solemnes imponere, nec possunt indulgentias concedere &c. *juxta cap. accedentibus 12. h. t.* nisi specialiter privilegium, aut concessio, vel præscripta legitimè consuetudo, majorem illis etiam circa hæc facultatem concedant, aut omnimodam & plenissimam jurisdictionem in Clerum suum, & populum habeant Abbates à jurisdictione Episcopi plenissimè exempti, & nullius diocesis.

§. III.

De gravaminibus, quæ Prælati alique Ecclesiastici interdum inferre solent religiosis?

Plura de hac materia legi possunt in *cap. nimis iniqua 16. h. t.* ubi quindecim ejusmodi gravamina enumeran-

tur; & in *cap. nimis prava 17. h. t.* quod duodecim gravamina enumerantur, quæ Minoribus & Prædicatoribus inferuntur; & in *Clementin. frequens 17. h. t.* ubi 30. talia gravamina asseruntur.

§. IV.

De excessibus seu delictis Prælatorum in Prælati, seu inferiorum suis?

Delinquunt in primis in Prælatos suos subditi, si violent interdictionem illis lata, prout constat *ex cap. unum 11. h. t.* Secundò delinquunt, qui cum Clerici subditi sint, Prælatum tamen, seu Episcopum suum, negant esse dominum suum, sive verbo, sive facto id agunt, vel ad sæcularem judicem in causa legitimi trahunt, aut consilium præbere adversariis ejusdem contra ipsum. *cap. gravamen 15. h. t.* Tertio delinquunt Clerici subditi privati, & singulares sine consensu superioris communitatis gillum Collegij habent, eoque utuntur. *cap. dilecta 14. h. t.* Quarto delinquunt etiam Vicarij Ecclesiarum, si per vim Ecclesiasticam sibi usurpent curam. *cap. 6. h. t.* Quintò prohibetur in titulo Clericis, ne de gravibus criminibus publicè glorientur. *cap. quam 13. h. t.* Sextò denique prohibetur sub gravibus penis in Clericos degradationis, & excommunicationis in Laicos, cum nefandum, propter quod ira Dei vertitur in filios diffidentie (sive de quorum salute diffidendum est) & quinque crimines igne consumptæ.

§. V.

De prohibitione facta religiosis mendicantibus, ut non possint nova loca acquirere ad habiandum, nec antiqua alienare, vel mutare?

DE hoc constat ex cap. cum ex eo uni. h. t. in 6. ubi ea, quæ in §. 1. tituli enumerata sunt, illis prohibentur: ad plura scilicet, quæ ex contrariis factis sæpius eveniebant, scandala evitanda: illis tamen, qui eremiticam sive solita-

riam vitam duxerint, cum superiorum suorum licentia conceditur, ut nova habitacula & cellas sibi acquirere, & mutare talia loca possint, sine alia licentia, cum tantum scandali periculum in his casibus non sit: neque tamen hæc prohibentur illis, qui specialia privilegia à Summo Pontifice habent, ad hæc talia agenda (vel saltem sufficit illis Episcoporum licentia) prout etiam hæc prohibitionem non impediuntur à suis Monasteriis in eodem loco reedificandis, reficiendis &c.

TITVLVS XXXII.

DE NOVI OPERIS NUNTIATIONE.

§. I.

De novi operis nuntiatione, ejusque materia, forma, & aliis casibus ac circumstantiis.

Nuntiare novum opus, aliud non est, quam illi, qui de novo in alterius præjudicium ædificat, prohibere, ne opus novum fiat, vel ne in eo ccepto pergatur, donec de jure ædificationis constet. Locum autem habet hæc novi operis nuntiatione in rebus solo adherentibus, & immobilibus, quæ terræ scilicet conjuncta, vel conjungenda sunt, & ideo fiunt, ut in eodem solo permaneant, ac in illis casibus, in quibus de novo ædificatur aliquid (quamvis sit Ecclesia, cap. intellectus I. h. t.) vel pristina facies operis

immutatur; neque enim ad opera præterita & jam facta, hæc novi operis nuntiatione extenditur, cum in isto casu alij interdicto locum esse sciant Civilistæ.

Potest autem novum opus nuntiare non tantum ille, qui dominus est rei, cui damnum imminet, sed ille etiam, qui utile dominium talis rei tantum habet, qui superficiarius, vel hypothecarius est rei, cui damnum imminet, vel qui servitutem realem habet in fundo, in quo de novo ædificatur, prout pluribus plura alia videre est apud Civilistas; juxta quos, quolibet die etiam festivo fieri potest hæc novi operis nuntiatione, ibi facienda, ubi fit opus, saltem illis, qui operi ibi insistant, quamvis absint illi, quorum nomine fit novum opus, vel verbis expressis inhibendo, ne id opus fiat; vel per lapill